



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3836/20
15.4.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Милице Аксентијевић и Маје Чогурић, чланова већа, у парници тужиоца Удружења осигураваача Србије – Гарантни фонд са седиштем у Београду, Милентија Поповића 5б, чији је пуномоћник Бојан Радовановић, адвокат из Београда, Војводе Степе 263/61, против тужених АА из ..., ..., чији је привремени заступник Зоран Савкић, адвокат из Београда, Краља Милана 25/II и ББ из ..., чији је пуномоћник ВВ, обојица из ..., ..., ради регресног потраживања, одлучујући о жалбама тужених, изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 91276/10 од 10.07.2018. године, у седници већа одржаној дана 15.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 91276/10 од 10.07.2018. године, у ставовима првом и другом изреке у односу на туженог АА из ..., и у том делу се жалба туженог АА ОДБИЈА, као неоснована.

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 91276/10 од 10.07.2018. године у ставу првом изреке у односу на туженог ББ, тако што се ОДБИЈА тужбени захтев тужиоца Удружења осигураваача Србије – Гарантни фонд у делу којим је тражио да се обавезе тужени ББ из ..., да тужиоцу, солидарно са туженим АА, на име регреса, исплати износ од 935.929,00 динара са законском затезном каматом од 25.01.2010. године до исплате, као неоснован.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке Првог основног суда у Београду П 91276/10 од 10.07.2018. године у односу на туженог ББ из ..., тако да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу, на име регреса, солидарно исплате износ од 935.929,00 динара, са законском затезном каматом од 25.01.2010. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезани су тужени

да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 409.570,00 динара.

Против наведене пресуде тужени су благовремено изјавили жалбе, побијајући је из свих разлога прописаних чланом 360. став 1. Закона о парничном поступку. Жалбене разлоге су образложили и жалбени предлог изнели.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредаба члана 372. Закона о парничном поступку - ЗПП, ("Службени гласник РС", број 125/2004 и 111/2009), чије одредбе се у конкретном случају примењују на основу одредбе члана 506. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 72/2011, 49/2013 - одлука Уставног суда, 74/2013 -одлука Уставног суда 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог АА неоснована, а жалба туженог ББ основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тач. 1, 2, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, због којих би се побијана пресуда морала укинути. Жалбама тужених неосновано се указује и да је суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП, јер пресуда нема недостатака због којих се не може испитати. Изрека побијане пресуде је разумљива, не противречи сама себи ни разлозима који су дати о свим битним чињеницама, који су јасни и непротивречни, а о битним чињеницама не постоји противречност ни између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини изведених доказаа и самих тих доказа.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 29.11.2009. године на раскрсници улица Војислава Илића и Римске, која је регулисана светлосним саобраћајним знацима - семафорима, који су исправно радили, догодила се саобраћајна незгода – судар путничког возила марке "Фиат Браво" рег.ознаке ... , којим је управљао возач ББ из ..., путничког возила марке "Фиат Браво" рег. ознаке ..., којим је управљао возач ГГ и путничког возила марке "BMW 316" рег.ознаке ..., којим је управљао возач ДД. Возило "Фиат Браво" рег.ознаке ... је власништво ББ из ..., и било је регистровано на њега до 14.07.2009. године, а на дан незгоде није било регистровано (важност саобраћајне дозволе је истекла дана 14.07.2009. године). Према налазу и мишљењу судског вештака за област саобраћај - транспорт - безбедност Љубомира Војиновића од 30.11.2016.године, до предметне незгоде је дошло услед пропуста возача "Фиат Браво" рег.ознаке ША 113-812, које возило се пре незгоде кретало средином коловозне траке брзином од око 84,2 km/h, што је већа брзина од општег ограничења брзине у граду од 60 km/h. Возила "BMW" у средњој и "Фиат" у десној саобраћајној траци су успоравала и зауставила се испред пешачког прелаза због промене светла на семафору, на шта је возач "Фиат Браво" ... реаговао кочењем и усмерењем возила ка десној саобраћајној траци. У тренутку реаговања, при брзини од 84,2 km/h, "Фиат" се налазио на око 52,9 м од места судара, што је било мање од дужине његовог зауставног пута од 70,9 м. У датим условима незгода би била избегнута вожњом "Фиата" брзином од 68,7 km/h и мањом, па због неблаговремено предузетог успорења као и вожње брзином већом од дозвољене, на страни возача "Фиат Браво" ... би стајао пропуст узрочно везан за настанак предметне незгоде. На страни возача "Фиат Браво" рег. ознаке ... и возача "BMW 316" рег.ознаке ..., није било пропуста нити доприноса настанку незгоде. Оштећења настала у предметној незгоди на возилу "Фиат Браво" рег.ознаке ...,

процењена су на износ од 161.029,00 динара (вештачење вештака за област машинства Живорада Ристића од 24.12.2009. године), а услуга шлепања возила је износила 4.900,00 динара. Према налазу и мишљењу лекара цензора, специјалисте физикалне медицине и рехабилитације др Гордане Димић од 24.12.2009. године, оштећени ГГ је у предметној незгоди задобио тешке телесне повреде, нагњечење мозга и нагњечење чеоно лево и трпео је болове и страх, и то: болове јаког интензитета у трајању од 1 дана, болове средњег интензитета у трајању од 2 дана, болове слабог интензитета у трајању од месец дана и болове привременог карактера повремено у лакој степену; примарни страх јаког интензитета у трајању од пар минута, секундарни страх јаког интензитета у трајању од једног дана, секундарни страх средњег интензитета у трајању од 3 дана, секундарни страх слабог интензитета у трајању од месец дана и позни страх слабог интензитета у трајању од 6 месеци. Претрпљени страх није оставио трајне последице на психофизичку равнотежу повређеног, а животна активност му је трајно умањена за 10%. Оштећени ДД у предметној незгоди задобио је лаке телесне повреде (огуљотине коже по телу и реакцију на преживљени стрес) и трпео је болове јаког интензитета у трајању од једног дана, болове средњег интензитета у трајању од једног дана, болове слабог интензитета у трајању од месец дана. Трпео је страх: примарни страх јаког интензитета у трајању од пар минута, секундарни страх јаког интензитета у трајању од једног дана, секундарни страх средњег интензитета у трајању од 3 дана, секундарни страх слабог интензитета у трајању од месец дана и позни страх слабог интензитета у трајању од 6 месеци. Претрпљени страх није оставио трајне последице на психофизичку равнотежу повређеног и нема умањења животне активности. Оштећена ЂЂ задобила је лаке телесне повреде, истегнуће мускулатуре врата – трзајна повреда врата и трпела је болове јаког интензитета у трајању од једног дана, болове средњег интензитета у трајању од једног дана, болове слабог интензитета у трајању од месец дана и болове привременог карактера имаће повремено у лакој степену. Трпела је примарни страх јаког интензитета у трајању од пар минута, секундарни страх јаког интензитета у трајању од једног дана, секундарни страх средњег интензитета у трајању од 3 дана, секундарни страх слабог интензитета у трајању од месец дана и позни страх слабог интензитета (забринутост) у трајању од 6 месеци. Претрпљени страх није оставио трајне последице на психофизичку равнотежу повређене, а животна активност јој је трајно умањена за 10%. Тужилац је са оштећенима ГГ, ДД и ЂЂ закључио споразум о вансудском поравнању дана 14.01.2010. године, и обавезао се да ће им на основу члана 99. ЗОИЛ накнадити нематеријалну и материјалну штету проистеклу из штетног догађаја од 29.11.2009. године, и то оштећеном ГГ – на име умањења животне активности износ од 160.000,00 динара, на име претрпљеног физичког бола износ од 90.000,00 динара и на име претрпљеног страха износ од 70.000,00 динара, укупно износ од 320.000,00 динара. Оштећеном ДД – на име претрпљеног физичког бола износ од 70.000,00 динара и на име претрпљеног страха износ од 60.000,00 динара, укупно 130.000,00 динара. Оштећеној ЂЂ – на име материјалне штете на путничком моторном возилу “Фиат Браво” рег.ознаке ... износ од 161.029,00 динара (тотална штета) и на име трошкова шлепања возила износ од 4.900,00 динара, укупно на име материјалне штете износ од 165.929,00 динара, као и нематеријалну штету за душевне болове због умањења животне активности износ од 160.000,00 динара, на име претрпљеног физичког бола износ од 90.000,00 динара и на име претрпљеног страха износ од 70.000,00 динара, укупно на име накнаде нематеријалне штете 320.000,00 динара. На основу закљученог вансудског поравнања тужилац је оштећенима исплатио укупан износ од 935.929,00 динара дана 25.01.2010. године. Тужилац је туженима

послао опомене пред утуужење дана 13.10.2010. године. Правноснажном пресудом Прекршајног суда у Београду Пр 36862/10 од 31.05.2010. године окр. АА оглашен је одговорним за учињени прекршај из члана 226. став 1. тачка 35. ЗОБС на путевима учињеног дана 29.11.2009. године и изречена му је новчана казна. Решењем Првог основног суда у Београду К 2503/2011 од 19.09.2012. године, обустављен је кривични поступак против окр. АА због кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ по оптужном предлогу Првог ОЈТ у Београду Кт 1729/09 од 31.03.2011. године, услед одустанка заменика Првог ОЈТ у Београду од 22.08.2012. године од даљег кривичног гоњења због примене начела опортунитета.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио на основу изведених доказа, које је правилно ценио применом одредбе члана 8 ЗПП. Жалбама тужених, у којима нису изнете нове чињенице нити предложени нови докази у смислу одредбе члана 359. став 1. ЗПП, правилност утврђеног чињеничног стања није доведена у сумњу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да за штету коју је претрпео тужилац као треће лице солидарно одговарају тужени Драгорад Ковачевић у смислу одредбе члана 104. Закона о осигурању имовине и лица, као власник возила, и тужени АА по основу одредаба чланова 154. и 158. Закона о облигационим односима – ЗОО, по основу кривице. Стога је обавезао тужене да тужиоцу солидарно исплате износ од 935.929,00 динара, у ком износу је тужилац неспорно дана 25.01.2010. године оштећенима исплатио накнаду материјалне и нематеријалне штете из штетног догађаја од 29.11.2009. године. По мишљењу првостепеног суда, како је власник возила које је проузроковало саобраћајну незгоду био ББ, а возило у време незгоде није било обавезно осигурано, то је тужилац стекао право регреса према њему, као и према туженом АА по основу кривице. На досуђени износ суд је тужиоцу досудио законску затезну камату почев од 15.01.2010. године, када је тужилац исплатио накнаду штете оштећенима, па до коначне исплате, применом одредаба члана 277. став 1. и члана 324. ЗОО.

Супротно наводима жалбе туженог ББ да суд није утврдио одлучну чињеницу, да ли је тужени у време настанка штетног догађаја био власник возила рег. број ..., првостепени суд је правилно, применом правила о терету доказивања у смислу члана 223. ЗПП, на основу изведених доказа закључио да је тужени ББ био власник возила у време штетног догађаја. Наиме, како је тужилац доставио материјалне доказе – јавне исправе, у смислу члана 230. став 1. ЗПП, записник о увиђају саобраћајне незгоде са пратећом документацијом од 29.11.2009. године и допис МУП-а од 07.12.2012. године, у којима је као власник возила наведен тужени ББ, а тужени у току поступка није приложио нити предложио извођење доказа о околности да је власник возила било друго лице, то је првостепени суд правилно закључио да је, без обзира на чињеницу што возило у време незгоде није било регистровано, власник возила којим је проузрокована штета био тужени ББ.

На правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је закључио да је тужбени захтев тужиоца у односу на туженог ББ основан и правилно одлучио када га је усвојио. Према одредби члана 104. Закона о осигурању имовине и лица ("Сл. лист СРЈ", бр.30/96, 57/98-испр., 53/99 и 55/99-испр.),

која одредба је важила у време штетног догађаја у смислу одредбе члана 245. став 1. Закона о осигурању ("Службени гласник РС", бр.55/2004, 70/2004, 61/2005-др. закон, 85/2005-др. закон, 101/2007, 63/2009-одлука Уставног суда и 107/2009), штета проузрокована употребом моторног возила, ваздухоплова или другог превозног средства чији власник није закључио уговор о обавезном осигурању, а био је дужан да се осигура према одредбама овог закона, накнађује се у истом обиму и према истим условима као да је био закључен уговор о обавезном осигурању (став 1.), а регресни захтев, по исплати накнаде штете, остварује се од власника моторног возила, ваздухоплова или другог превозног средства који није закључио уговор о обавезном осигурању, и то за исплаћени износ накнаде штете, камату и трошкове (став 2.).

За остварење права на регрес тужиоца нужно је да буду испуњени услови прописани цитираном одредбом члана 104. Закона о осигурању имовине и лица. Тужилац је удружење које има статус правног лица, с обзиром на то да је регистровано у регистру удружења Агенције за привредне регистре, у оквиру којег је Гарантни фонд основан Законом о осигурању имовине и лица 1996.године. Фонд чине средства која се образују доприносом организација за осигурање ради економске заштите путника и трећих оштећених лица (члан 99. Закона о осигурању имовине и лица). Гарантни фонд који накнади штету насталу употребом неосигураног возила оштећеним лицима налази се у правној позицији осигураваача који је исплатио туђ дуг (дуг неосигураног власника моторног возила), који се састоји у накнади штете која би била покривена обавезним осигурањем. Према одредби члана 104. став 1. Закона о осигурању имовине и лица, Гарантни фонд накнађује штету у истом обиму и према истим условима као да је био закључен уговор о обавезном осигурању. По исплати осигуране суме тј. накнади штете, Гарантни фонд има право на повраћај исплаћене накнаде у истом износу и по истом основу од лица из члана 104. став 2. наведеног закона. При томе не долази до промене основа његовог захтева у регресном поступку – и тада се ради о накнади штете (коју је Фонд претрпео исплатом оштећеном лицу), а не о преносу права оштећеног лица на Гарантни фонд, већ стицање сопственог права на накнаду, и то од власника неосигураног моторног возила. Због тога је правилно првостепени суд обавезао туженог ББ као власника возила чијом употребом је причињена штета оштећенима да тужиоцу накнади штету у висини исплаћених износа са законском затезном каматом почев од дана исплате накнаде оштећенима до исплате, у складу са одредбом члана 277. став 1. ЗОО.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је одбио као неосновану жалбу туженог ББ и у том делу потврдио првостепену пресуду, као у ставу првом изреке ове пресуде на основу члана 375. ЗПП.

Међутим, по мишљењу другостепеног суда, одлука у делу којом је првостепени суд ставом првим изреке побијане пресуде обавезао туженог ББ да солидарно са туженим ББ, тужиоцу исплати износ од 935.929,00 динара са траженом каматом, не може се сматрати правилном, јер је првостепени суд у том делу на правилно и потпуно утврђено чињенично стање неправилно применио материјално право, на чију правилну примену другостепени суд пази по службеној дужности.

По мишљењу првостепеног суда, тужени АА је одговоран у смислу одредаба чланова 154. став 1. и 158. ЗОО, сходно којима га је суд обавезао да, солидарно са

туженим ББ, тужиоцу исплати досуђени износ по основу регреса. Међутим, имајући у виду цитирану одредбу члана 104. Закона о осигурању имовине и лица, регресни захтев тужиоца у односу на туженог АА је неоснован, јер он, иако штетник, у смислу члана 154. ЗОО, није регресни дужник према Закону о осигурању имовине и лица, који се примењује у конкретном случају као посебни закон. Исплатом накнаде законом предвиђених штета из средстава Гарантног фонда тужилац испуњава своју законску обавезу према трећим оштећеним лицима, ради чије економске заштите је фонд основан, па стога и право на регрес може да остварује само у случајевима прописаним наведеним законом и према законом предвиђеним лицима. Тужилац, према одредби члана 104. став 2. Закона о осигурању имовине и лица, када је штета настала употребом неосигураног возила, стиче право на регрес од власника моторног возила који је био дужан да закључи уговор о обавезном осигурању, док према другим одговорним лицима као што су возачи и имаоци возила која су учествовала у судару нема право на регрес.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је ставом другим изреке ове пресуде преиначио првостепену пресуду у делу става првог изреке тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца у односу на туженог АА, применом одредбе члана 380. тачка 4. ЗПП.

Другостепени суд је имао у виду и остале жалбене наводе, али их није посебно образлагао савласно овлашћењу из члана 382. став 1. ЗПП, јер нису од утицаја на доношење другачије одлуке о жалбама.

Потврђена је, применом одредбе члана 387. тачка 2. ЗПП, одлука о трошковима парничног поступка у односу на туженог ББ, садржана у делу става другог изреке првостепене пресуде, јер је донета правилном применом одредаба чланова 149. и 150. истог закона и у том делу одговара исходу спора и постигнутом успеху странака, а висина трошкова је одмерена правилном применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важеће у време доношења првостепене пресуде и важеће Таксене тарифе.

Како је преиначена одлука о главној ствари у односу на туженог АА и тужбени захтев тужиоца у односу на тог туженог одбијен као неоснован, то тужиоцу не припада право на накнаду трошкова парничног поступка, а како тужени АА, који је успео у спору, трошкове парничног поступка није тражио, то је другостепени суд применом одредбе члана 387. тачка 3. ЗПП преиначио одлуку о трошковима парничног поступка у односу на туженог АА, садржану у делу става другог изреке првостепене пресуде, и одлучио да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка, као у ставу трећем изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Снежана Живковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић